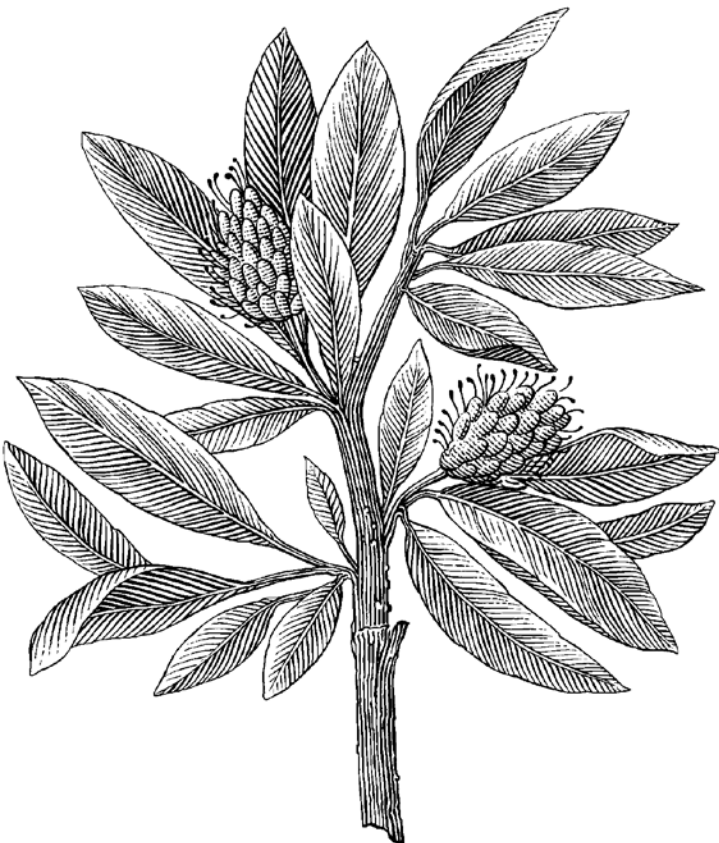

Självständigt arbete 15hp

Väx med Harry Potter

Identitetsutveckling i grundskolan

Författare: Mattias Karlsson
Handledare: Tommy Gustafsson
Examinator: Sofia Ask
Termin: HT14
Ämne: Svenska
Nivå: Avancerad nivå
Kurskod: 4GN01E

Abstract

J.K. Rowlings bok *Harry Potter och de vises sten* är en ungdomsbok som slagit igenom och fångat många barn, ungdomar och vuxna. I denna studie undersöks huvudkaraktären Harry Potters identitetsutveckling genom en didaktiskt inriktad litteraturanalys. Analysen utgår från psykologiska teorier om ungdomars identitetsutveckling, vilken kan delas in i fyra faser. De två första faserna visar sig vara de som var tydligast i Harrys identitetsutveckling. Den tredje fasen börjar att etablera sig i slutet av boken, medan Harry inte når den fjärde fasen. Genom att tillsammans med eleverna läsa boken om Harry Potter kan lärare i grundskolan stötta elever att utveckla sina identiteter. Elever skulle kunna relatera till händelser i boken som till exempel att möta nya människor som i sin tur kan bli vänner eller ovänner. De skulle också kunna lära sig att våga vara sig själva och få utveckla en större acceptans för sådant som inte tillhör normen.

Nyckelord

Identitetsutveckling, litteraturanalys, Harry Potter

English title

Grow with Harry Potter. Identity development in secondary school

Innehåll

1	Inledning.....	1
1.1	Syfte och frågeställningar.....	2
2	Bakgrund och teoretiska utgångspunkter.....	2
2.1	Tidigare forskning.....	2
2.2	Teoretisk förankring.....	4
3	Metod och material.....	5
3.1	Analysmetod.....	5
3.2	Analyskategorier.....	6
3.3	Metod- och materialkritik.....	7
4	Analys.....	8
4.1	Förutfattad identitet: Harrys liv hos familjen Dursley.....	8
4.2	Identitetsförvirring: Harry möter en ny värld.....	10
4.3	Moratorium.....	14
4.3.1	Goda vänner och många val.....	14
4.3.2	Onda bekantskaper och nya val.....	17
6	Diskussion.....	18
5.1	Vidare forskning.....	21
	Referenser.....	22

1 Inledning

Litteratur öppnar världar för både barn och vuxna och kan påverka människor på olika sätt genom att hjälpa oss att fundera över de stora frågorna om hur, vad och varför livet, döden och verkligheten är som de är. I denna studie kommer fokus att vara identitetsutveckling och hur lärare genom skönlitteratur kan stimulera den hos eleverna i skolan. Jag har valt att utgå från en populär ungdomsbok den första delen av sju som har nått ut till många ungdomar i hela världen. Denna bok är *Harry Potter och de vises sten* (Rowling 1999), och i den här studien fokuserar jag huvudkaraktären Harry Potter och spårar hans identitetsutveckling som den framstår i boken. I *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet* (Skolverket, 2011) framgår tydligt att skolan ska arbeta med elevernas identitetsutveckling. Enligt Skolverket (2011:9) har utvecklingen av en individs identitet ett nära förhållande till det språk man använder och nya saker man lär sig tillsammans med andra. Som lärare kan det därför vara relevant att använda romansviten om Harry Potter i undervisningen i syfte att stimulera elevernas identitetsutveckling, eftersom böckerna har en didaktisk potential eftersom många barn kan relatera till karaktärerna.

Identitet är ett ord som återkommer i denna studie, och det begreppet definieras som "identitet, individens medvetenhet om sig själv, sin kropp, sin personlighet och sin förmåga till självbestämmande" (<http://www.ne.se/identitet>). Forskningen definierar begreppet på liknande sätt, men utvidgat som att identitet är hur människor ser sig själva och vilka olika karaktärsdrag man besitter (Wellros 1998, s. 82). Hundeide (2006, s. 64–65) menar att när människor möter andra sker det en påverkan på identiteten. Identiteten utvecklas genom ett samspel mellan olika personer, redan från en tidig ålder (Brunnberg 2003, s.57, Wellros1998, s. 83). De personer man har omkring sig kan ge stöd under utvecklingen, men Brunnberg (2003, s. 57) nämner också att det inte endast gäller de individer som man har en nära relation till. Identiteten kan påverkas av människor som vill en något ont till exempel. Det är inte endast möten med andra individer som spelar roll, utan även upplevelser och händelser, menar Hundeide (2006, s. 64–65).

Böckerna om Harry Potter handlar om en 11 årig pojke som får reda på att han är en trollkarl, men inte vilken som helst. Han är ”pojken som överlevde”. Hans föräldrar blev mördade när de försökte skydda Harry från en ond trollkarl, kallad Voldemort. Harry överlevde attacken och Voldemort försvann den natten. Harrys enda släktingar i livet är familjen Dursley som inte är magiker utan så kallade mugglare, alltså personer som inte är trollkarlar eller häxor. Familjen Dursley håller Harrys identitet hemlig från honom. Allt ändras när Harry Potter börjar på en skola för trollkarlar och häxor, där träffar han många nya människor och får ett helt nytt liv i en ny värld. Tillsammans med sina vänner försöker Harry Potter lösa ett mysterium som finns på skolan.

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med denna studie är att genom en litteraturanalys undersöka karaktären Harry Potters identitetsutveckling i boken *Harry Potter och de vises sten* (Rowling 1999). Studiens huvudsakliga frågeställningar är:

- Vilka faser genomgår Harry i sin identitetsutveckling?
- Hur utvecklas karaktären Harry Potter med hjälp av de karaktärer som omger honom?
- Vilka specifika situationer/händelser påverkar Harrys identitetsutveckling?

2 Bakgrund och teoretiska utgångspunkter

I detta kapitel presenteras först tidigare forskning om Harry Potter ur olika perspektiv, och därefter presenteras studiens teoretiska utgångspunkt.

2.1 Tidigare forskning

Att finns mycket forskning som utgår från Harry Potter visar vilket brett samhällsintresse böckerna om Harry Potter har skapat, något som bidrar till relevansen för min studie. Även om befintlig forskning inte främst är didaktisk, är den ändå relevant eftersom den tillför aspekter som berör ungas identitetsutveckling.

Det finns flera forskare som har undersökt Harry Potter böckerna ur ett religiöst perspektiv. Forskare som Abanes (2001) tar i *Harry Potter and the Bible: the menace*

behind the magic upp frågor om hur barn kan tänkas påverkas av det som många kristna ser som ockult, nämligen magi och trolldom. Det finns dock andra också forskare istället menar att det går att hitta kristna perspektiv i böckerna, exempelvis Ganger (2006), som utvecklar just den tanken i boken *Looking for God in Harry Potter*.

Andra forskare har grundat sin forskning på de sociala skillnaderna som blir tydliga i böckerna. Eccleshare (2002:75) lyfter fram att den magiska världen har liknande sociala problem som den verkliga världen. Att ha föräldrar som är trolldomskunniga innebär en högre klasstillhörighet än att komma från en så kallad mugglarfamilj. Mugglare behandlas ofta nedlåtande för att de anses ha lägre klasstillhörighet. Liknande problem som vi i den verkliga världen kan stöta på är till exempel rasism eller förakt för arbetsklassen. Harrys syn är dock att alla är lika värda. Eccleshare (2002:18) belyser att Harry inte endast använder sig av sin magiska sida för att lösa problem i den magiska världen. Han använder sig av sin erfarenheter från sin tid som mugglare och blandar det med han har lärt sig på Hogwarts. På så sätt visar Harry att egenskaper från båda sidor är till hjälp i olika situationer.

Harry Potters identitet och hur den skapas har bland annat studerats av Hallet (2005:159). Hallet menar att barn utvecklas genom möten med vuxna som finns i deras närhet och genom att utsättas för prövningar som påverkar deras identitetsutveckling. Hallets forskning har relevans för min studie, men det är inte enbart vuxna i barnets omgivning som påverkar utvecklingen, utan även vänner eller rent av ovänner också bidrar till identitetsutvecklingen. På så vis har alltså Hallets perspektiv breddats något. Hallet (2005) saknar dock ett renodlat didaktiskt perspektiv och skriver mer om allmänt hur barn kan utveckla sin identitet genom att läsa böckerna om Harry Potter. Ambitionen med min studie är också att diskutera de didaktiska möjligheter som finns med att arbeta med Harry Potter-böckerna i undervisningen som ett led i att stötta elevernas identitetsutveckling.

En annan forskare som har studerat persongalleriet i Harry Potter-böckerna är Julia Eccleshare (2002), och hennes fokus är hur Harry kan jämföras med andra jämnåriga karaktärer också i andra böcker. Eccleshare tar upp viktiga aspekter som min studie berörs av, genom att hon diskuterar hur Harrys personutveckling är beroende av personer och förhållanden runt omkring honom (2002:20). Fosterfamiljen Dursley har

exempelvis en stor inverkan, och likaså spelar trollkarlsskolan Hogwarts en avgörande roll för Harrys personutveckling. Det didaktiskt relevanta i Eccleshares forskning är vad hon skriver om Harry Potters identitetsutveckling, exempelvis hur han förändras när han träffar nya människor i nya miljöer. Eccleshare (2002:23) menar att Harrys två bästa vänner Ron och Hermione har en stor inverkan på hans nya liv, för tidigare har han inte haft några vänner alls. Hallet (2005:161) menar att Harry ofta är med sina vänner på Hogwarts och att även vännerna är på en resa för att hitta sina identiteter. Läsaren får följa dessa tre vänner, och som Eccleshare (2002:23) betonar är de alla speciella på sitt sätt, men också enkla att tycka om. Tillsammans blir de en fantastisk trio att följa. Trots att Eccleshare studie inte direkt är didaktisk kan de tankar och idéer hon presenterar kopplas till denna studies syfte och utvecklas till att användas i klassrummet.

Törnqvist (2002:19) tar upp relevanta aspekter för denna studie då hon beskriver hur Harry förändras genom möten med andra karaktärer i böckerna. Exempelvis tar hon upp förändringen som sker när Harry får lämna det eländiga livet hos fosterfamiljen för att få ett nytt och spännande liv på Hogwarts (Törnqvist 2002:19, jfr Eccleshare 2002:22). Individer kan utvecklas genom att komma till nya ställen där de blir behandlade på ett bättre sätt. Törnqvist (2002:20) påpekar att Harry är en person som tänker på andras välmående i första hand, även om han själv inte har haft den erfarenheten när han växte upp.

Vikman (2008:3) menar att berättelsen om Harry Potter tar upp en resa som alla barn går igenom i sin utveckling; det kan vara funderingar om döden eller hur man har det hemma. Genom läsningen kan eleverna pröva olika perspektiv utifrån de olika karaktärer som finns där. Eleverna kan utforska karaktärer som är motsatta deras egen; exempelvis kan ängsliga elever kunna våga när de ser Harry Potter förvandlas från en osäker person till en hjälte. Barn kan se dels hur Harry Potter utvecklas, dels hur han utvecklas tillsammans med dem som omger honom. Harrys närmsta vänner är alla olika och ger därför Harry olika möjligheter att utvecklas.

2.2 Teoretisk förankring

För att undersöka Harry Potters identitetsutveckling i relation till samspelet med andra karaktärer tangerar studien ett sociokulturellt perspektiv. Säljö (2014:13) påpekar att

människor lär sig saker och beteenden, antingen på egen hand eller tillsammans med andra. Ett sociokulturellt perspektiv innebär bland annat att man kan studera hur en person förändras och utvecklas i relation till omgivning (Säljö 2014:18). Det är alltså från det här perspektivet jag kommer att undersöka hur Harry Potter utvecklar sin identitet.

Det sociokulturella perspektivet innebär att man lär och utvecklas tillsammans med de personer runt omkring sig. Det kan vara en lärare, förälder, eller vänner som hjälper individen att utvecklas. (Lundgren, Säljö & Liberg 2010:183–192). Genom samspel möjliggörs också socialisering. Strandberg (2006:47–48) menar att elever påverkas av samspelet med andra, och via socialisering med andra kan eleven utvecklas. Det sociokulturella perspektivet på samspel med andra kommer att användas i studien för att diskutera hur Harry Potter påverkas av personer runt omkring honom.

3 Metod och material

I det här kapitlet presenteras analysmetoden samt en motivering till varför den specifika metoden har valts. Jag kommer även att presentera det material som analysen behandlar och vilka urval och avgränsningar jag har gjort.

3.1 Analysmetod

En litteraturanalys har gjorts på *Harry Potter och De Vises Sten*, skriven av J.K. Rowling (1999). Valet av Harry Potter gjordes på grund dess didaktiska potential i fråga om barns och ungdomars identitetsutveckling. Det är en ungdomsbok som har fått stort genomslag hos ungdomar och blivit en del av deras litterära kanon. I min litteraturanalys har jag använt mig av närläsning, alltså en fokuserad läsning där man söker efter mer specifika delar i en litterär text. Brookman & Horn (2016) beskriver närläsning som ett målmedvetet läsande som har ett strukturellt upplägg. I detta fall är det identitet som är nyckelordet för närläsningen. Studien fokuserar på Harry Potters identitetsutveckling, och därmed inriktas närläsningen på de personer och händelser som kan antas påverka Harrys identitetsutveckling.

Forskare i andra discipliner har gått djupare in i studier av identitetsutvecklingen, och i min studie är det forskning inom psykologiämnet som bidrar med analysverktyg. Marcia (1966) skriver om fyra olika faser om individen går igenom under sin identitetsutveckling. Marcia har utgått från Erik Homburger Eriksson (2000) som menade att identitetsutveckling har åtta faser som pågår under en hel livstid. Eriksson (2000) påpekar att man genomgår identitetsutveckling hela livet, och i olika skeden utsätts man för personliga kriser och hur man väljer att lösa dessa det är det som påverkar identiteten och hur den utvecklas.

Marcia (1966) hade Erikssons forskning som utgångspunkt när han började utföra experiment på tio individer från den klass psykologistudenter som han undervisade. Utifrån olika tester med eleverna skapade Marcia fyra faser för identitetsutveckling: *förutfattad identitet*, *identitetsförvirring*, *moratorium* och *etablerad identitet*. Dessa fyra faser handlar inte så mycket om vilken ålder man är i, utan mer om hur säker man själv är i sin identitet och hur man påverkas av val och förändringar i livet.

3.2 Analyskategorier

Utifrån Marcia (1966) skapades följande analyskategorier: *förutfattad identitet*, *identitetsförvirring*, *moratorium* och *etablerad identitet*. Nedan ges en beskrivning av de olika faserna och hur de har behandlats i analysen.

- Förutfattad identitet

Det första stadiet i Marcias (1966) utvecklingsfaser är den förutfattade identiteten (eng. *foreclosure*), och den innebär att den unge upplever en säker identitet utan att reflektera eller ifrågasätta den. Barn accepterar ofta hemmiljöns värderingar och handlingsmönster som självklara och naturliga, och vem man är och vad man står för är givet. Den här fasen realiserar i analysen genom att passager i texten som innehåller sådana tankar hos huvudpersonen Harry Potters isoleras och citeras. Det kan till exempel vara uttryck för att Harry tror att hans liv och plats i världen är givna och självklara.

- Identitetsförvirring

Det andra stadiet i Marcias (1966) utvecklingsfaser kallas identitetsförvirring (eng. *identity diffusion*). Identitetsförvirring sker i en fas i livet när ens identitet börjar

utmanas, och när man lämnar den förutfattade identiteten. Individen börjar fundera mer på den egna viljan och börjar ifrågasätta tidigare förhållanden. Man hamnar i identitetsförvirring när man utsätts för något som man inte är van vid, och det skapar en förvirring. Nya människor, aktiviteter eller andra händelser gör att man blir osäker på hur man ska agera eller uppföra sig, då det inte nödvändigtvis är på samma sätt som i hemmet till exempel. I analysen av *Harry Potter och den vises sten* identifierar jag textpassager när Harry visar identitetsförvirring i sin färd mot en helt ny värld. Det är främst utdrag ur texten som visar att han utsätts för nya saker som han inte kan tro på men ändå vill tro på, som exempelvis när han upptäcker sin magiska förmåga, får brev och konstiga besök av personer han aldrig träffat förut.

- Moratorium

Det tredje stadiet i Marcias (1966) utvecklingsfaser är moratorium (eng. moratorium), och i detta stadium försöker individen hitta sig själv och börjar göra fler val utifrån sig själv, vem man är och vill vara. I denna fas kan man tänka sig att det blir en personlig kris som kan resultera i förtvivlan och ångest. I analysen isoleras textavsnitt där Harry Potter gör val mot eller med andra människor. Detta sker när han provar sin nya identitet som trollkarl i relation till vänner och fiender på skolan Hogwarts.

- Etablerad identitet

Etablerad identitet (eng: identity achievement) är det sista stadiet i Marcias (1966) utvecklingsfaser. Eftersom endast den första delen av romansviten analyseras har Harry ännu inte nått denna fas, och den utgår därför i denna studie.

3.3 Metod- och materialkritik

Det går att rikta viss kritik mot den genomförda studien, bland annat att jag använde den svenska versionen av *Harry Potter och De Vises Sten* istället för originalet *Harry Potter and the sorcerer's stone*, vilket betyder att en del värdefulla nyanser kan ha gått förlorade i översättningen. Valet att läsa den svenska versionen av *Harry Potter och De Vises Sten* grundades i att mitt modersmål är svenska och det är möjligt att jag skulle förbise vad som står mellan raderna om jag hade läst det engelska originalet.

Analysen blir av nödvändighet subjektiv, men för att vara genomskinlig i processen använder jag många citat ur boken för att visa vad jag grundar analysen på. Det är många karaktärer och händelser i boken som potentiellt kan sägas påverka Harrys Potters identitet, och beroende på studiens begränsade tidsram och omfattning har jag avgränsat till enbart några specifika händelser och karaktärer som jag anser vara mest avgörande. Analysen blir heller inte helt fullständig, eftersom Marcias fjärde och sista fas inte finns i första delen av serien om Harry Potter. Det finns möjligheter att utföra analys också av fasen etablerad identitet om man studerar alla delarna av romansviten. En annan avgränsning i denna studie är att den didaktiska litteraturanalysen enbart behandlar ett verk. Detta beror också på begränsningar i studiens omfattning och tidsram, men också på att materialet måste vara hanterbart och överskådligt.

4 Analys

I det här kapitlet studeras Harrys identitetsutveckling enligt tre av Marcias fyra faser av identitetsutveckling. Dessa är förutfattad identitet, identitetsförvirring och moratorium.

4.1 Förutfattad identitet: Harrys liv hos familjen Dursley

I bokens inledande kapitel lever Harry med familjen Dursley, eftersom hans föräldrar är döda och frun i huset, Petunia Dursley, är hans moster. I dessa kapitel kan man se tydliga tecken på en förutfattad identitet, eftersom Harry får sin uppfattning om sin identitet från sin hemomgivning. Han är tillbakadragen, och han blir inte en del av familjen även om han är deras systerbarn. Han anses vara mer ett problem och en belastning för familjen Dursley. Ingen i familjen behandlar honom vänligt eller kärleksfullt, vilket för Harry är en normal situation. Familjens ovänliga uppträdande blir synligt i följande citat som visar hur han blir behandlad av sin moster: ”Upp med dig! Kliv upp! Nu med detsamma!” och ”Upp med dig!” (HP, s.31). Harry reflekterar inte över situationen och utforskar inga alternativ, vilket är ett tydligt tecken på förutfattad identitet.

Harrys levnadsförhållanden är inte speciellt goda, eftersom han får bo i en liten skrubbe under trappan och ärva från sin storvuxna kusins kläder: ”Det enda han hade att

sätta på sig var Dudley's gamla kläder och Dudley var ungefär fem gånger större än han." (HP, s.33). Inte heller att han sover i en skrubbe reflekterar Harry över, utan konstaterar bara att han inte är rädd för spindlar: "Harry var van vid spindlar, för det trånga skrymslet under trappan var fullt av dem, och det var där han sov" (HP, s.32). Trots det eländiga livet hos Dursleys finns inga alternativ för Harry, och han accepterar att det är så här han är uppväxt och alltid blivit behandlad.

Harry ifrågasätter alltså inte sin situation, eftersom han är van vid förutsättningarna och inte har något val. Dessutom förstärks hans uppfattning att han inte räknas eftersom samma mönster upprepas i skolan. Harry har inga vänner på grund av Dudley och hans gäng, så Harry blir mer utfrysad i skolan än i hemmet. I skolan vågar ingen prata med Harry, för kan Dudley tro att de gillar honom och då riskerar de att bli slagna av hans gäng. Harry upplever alltså en exkluderande behandling av människor på skolan, vilket kan få honom att tro att det är så man ska bli behandlad: "I skolan hade Harry ingen alls. Alla visste att Dudley's gäng avskydde den där konstige Harry Potter [...] och ingen ville sätta sig upp mot Dudley's gäng" (HP, s.45).

I hemmet blir han något mindre ignorerad än i skolan eftersom han får uppgifter och sysslor att göra. En morgon när Harry inte kommit ut ur sin skrubbe kommer moster Petunia och sätter honom i arbete:

Nå, raska på nu, jag vill att du ska se efter stekfläsket i pannan. Och våga bara inte låta det brännas vid, jag vill att allt ska vara perfekt på Dudley's födelsedag. (HP, s.32)

Som svar stönar Harry lite tyst, vilket får moster Petunia att bli lite arg, och då visar Harry tydligt sin tillbakadragna sida som är ett tydligt exempel på en förutfattad identitet:

- Vad sa du? fräste mostern genom dörren.
- Ingenting, ingenting [...](HP, s.32)

Harry's födelsedagar brukar uppmärksammas av familjen Dursley, men inte på ett omtänksamt och kärleksfullt vis. Ett exempel på det är att Harry får presenter som inte är några egentliga födelsedagspresenter: "Förra året hade Dursleys gett honom en klädhängare och ett par av morbror Vernons gamla strumpor" (HP, s.60). Detta visar också att Harry inte har någon större betydelse för familjen och att de kan behandla honom hur som helst utan att han protesterar. Harry accepterar sin situation eftersom det

alltid har varit så, och han har lärt sig tidigt att han inte får ställa några frågor för då kan Vernon, hans mosters man, bli arg. ”Kom inte med några frågor – det var första regeln för ett lugnt liv hos Dursleys” (HP, s.33) är en devis som Harry lever efter. För det mesta blir han utfrysad och ignorerad av familjen, förutom när det är något han ska göra eller exempelvis bli slagen av Dudley: ”Dudleys älsklingslagpåse var Harry, men det var inte ofta han fick tag i honom” (HP, s.32). Det är inte heller konstigt att Dudley blir elak mot Harry eftersom både hans mamma och pappa också är det. Detta är normalt för alla i huset, och även för Harry. Men ibland kan det vara så att familjen Dursley ignorerar honom istället. Harry ser sig själv som en obetydlig, jobbig och meningslös person. Han ser inte att han har något värde, eftersom ingen behandlar honom som någon av värde.

Alla i familjen Dursley behandlar Harry illa. Det kan vara hot eller allmänt otrevliga fraser han kan få höra, och i följande citat är det styvfadern Vernon Dursley som hotar Harry: ”Jag varnar dig nu, gosse lille, om du hittar på några konstigheter, vad det än är, så får du stanna i det där skrymslet från och med nu ända fram till jul” (HP, s.37). Men Harry utstår inte bara slag och hot, utan också psykisk isolering förekommer. Familjen talar ofta om honom som om han inte vore där, vilket framkommer av följande citat:

Dursleys pratade ofta om Harry på det här viset, som om han inte var där – eller snarare som om han var något väldigt otrevligt som inte kunde förstå dem, som en snigel till exempel. (HP, s.36)

Harrys sätt att hantera situationen ger en tydlig bild av en förutfattad identitet, eftersom han inte reflekterar över om det sätt han blir behandlad på och inte anser att är något konstigt. Det är den identitet han har fått från sin hemmiljö och som har följt med också till skolan. Familjen Dursley har format Harry till den han är: en tillbakadragen pojke som är en börda mer än något annat.

4.2 Identitetsförvirring: Harry möter en ny värld

Några kapitel in i romanen sker en tydlig förändring i Harrys identitet och han går in i ett nytt stadium som kallas identitetsförvirring (Marcia 1966). Det är ett tillstånd som är utmärkande för ungdomar och kännetecknas av att individen upplever en diffus och

obestämd identitet. Det är främst tre händelser som triggar denna utveckling och dessa kommer presenteras i detta avsnitt.

Det första som triggar denna nya fas i Harrys identitetsutveckling är att det en dag kommer det ett brev adresserat till honom, vilket aldrig skett tidigare: "Ingen hade någonsin skrivit till honom i hela hans liv." "Men här var det nu, ett brev, så tydligt adresserat att det inte kunde vara något misstag" (HP, s.50). Harry får inte läsa brevet, men med dess ankomst börjar allt förändras. Plötsligt får han flytta från sitt skrymsle och får ett eget rum. Detta kan man ge en symbolisk innebörd; hans värld vidgas men också hans tankar samtidigt som han flyttar till något större, ifrån sitt skrymsle. Harry hade hellre velat läsa brevet än att få rummet: "Igår skulle han ha gett vad som helst för att få vara här uppe. I dag skulle han hellre vara tillbaka i sitt skrymsle med det där brevet än här uppe utan det" (HP, s.54). Det är brevet som börjar få Harry att tänka annorlunda om sig själv och tanken på att han faktiskt betyder något någonstans startar en identitetsförvirring inom Harry.

Den andra avgörande händelsen är när en stor halvjätte vid namn Hagrid blir en del av Harrys liv. Inga av breven lyckades komma fram till Harry, så då bestämmer avsändaren att skicka ett sändebud med brevet och se till att han kan få brevet i sina händer och äntligen kunna läsa det. När Harry frågar vem Hagrid är blir han ganska upprörd, men framförallt på familjen Dursley. Detta får även Harry att be om ursäkt, vilket är vad han har lärt sig att göra i sin uppväxt. Hagrid svarar då:

"Förlåt?" röt Hagrid och vände sig om och stirrade på Dursleys, som ryggade tillbaka in i skuggorna. "De e dom som borde säga förlåt! Jag visste att du inte fick dina brev, men jag kunde ju för tusan bövlar aldrig tro att du inte ens kände till Hogwarts! Har du aldrig undrat var dina föräldrar lärde sej allt?"(HP, s.68).

Hagrids ord väcker frågor hos Harry: "Allt vadå?"(HP, s.68). Här vidgar Hagrid Harrys värld och tankar ytterligare. Plötsligt förstår han att han är något mer än en vanlig pojke.

Allt fortsätter förändras för Harry när han får reda på många nya saker som han inte visste något om förut, vilket gör honom förvirrad och osäker på sin identitet. Han börjar tänka mer. Hagrid berättar om den magiska världen och nämner också att Harry och hans familj är berömda där. Detta citat visar hur Harry kämpar med inslag av identitetsförvirring: "Vadå? Inte var väl min ... min mamma och pappa berömda?" (HP,

s.69). Hagrid berättar att Harry är en trollkarl och räcker fram brevet som Harry så gärna har velat läsa: ”Harry sträckte fram handen för att äntligen få ta emot det gulaktiga kuvertet [...]”(HP, s.70). Detta får Harry att vilja veta mer: ”Frågor exploderade som fyrverkerier inne i huvudet på Harry han kunde inte bestämma sig för vilken han skulle komma med först” (HP, s.72). Det är mycket information som Harry får på samma gång, vilket skapar förvirring och därmed nya frågor.

Harrys värld börjar nu att förändras. Han märker att han kan ställa frågor till Hagrid utan att bli utskälld som han skulle bli av familjen Dursley. Harry börjar höja rösten mot familjen Dursley: ”Visste ni?” sade Harry. “Visste ni att jag var en ... en trollkarl!” (HP, s.73) Efter att Petunia berättar om vad som verkligen hade hänt Harrys föräldrar höjer han rösten ytterligare en gång: ”Sprängd i luften? Ni har ju sagt att de dog i en bilolycka!” (HP, s.74). Hagrid berättar senare vad som egentligen hände med Harrys föräldrar. Det väcker bara mer frågor hos Harry: ”Under tiden hade Harry fortfarande massor av frågor han ville ställa, hundratals frågor.”(HP, s.78) Harry börjar bli mer och mer osäker på om detta verkligen kan stämma. Han börjar tvivla på att han verkligen är en trollkarl:

Hagrid såg på Harry med ögon som strålade av värme och respekt, men istället för att känna sig stolt och belåten var Harry helt övertygad om att det hade begåtts ett förfärligt misstag. En trollkarl? Han? Hur skulle han kunna vara det?” (HP, s.78)

Harry börjar ifrågasätta sin barndom och visar tydliga tecken på identitetsförvirring:

Han hade tillbringat sitt liv med att bli mörbultad av Dudley och illa behandlad av moster Petunia och morbror Vernon; om han verkligen var en trollkarl, varför hade de då inte blivit förvandlade till vårtiga paddor varje gång de försökte låsa in honom i hans skrymsle?” (HP, s.78–79).

Harry har väldigt svårt att tro på vad som hänt så när han vaknar intalar han sig själv att det är en dröm: ”Harry vaknade tidigt nästa morgon. Fastän han märkte att det var dagsljus ute, höll han ögonen hårt slutna”(HP, s.83). Han tänker att inget bra kommer någonsin att hända honom. Men när han öppnar sina ögon och ser flera bevis att det verkligen har hänt blir han lycklig: ”Harry reste sig hastigt, han var så lycklig att det

kändes som om en stor ballong svällde inuti honom” (HP, s.83). Harry måste få olika sorters bekräftelse för att tro på allt som har hänt.

Harry frågar många frågor, vilket är ett tecken på att han ifrågasätter sin identitet. Han blir förvirrad och vill veta mer om allt: ”Finns det ett Trolldomsministerium?” frågade Harry innan han hann hejda sig.” Harry fortsätter att tveka på att detta verkligen händer och hans osäkerhet visar sig i frågor:

Kunde det verkligen finnas högar med trollkarlsguld begravda miltals under dem?
Fanns det verkligen affärer som sålde böcker om förhävningar och kvastskaft?
Kanske allt det här bara var ett jättestort skämt som Dursleys hade kokat ihop?
(HP, s.91)

Trots att allt som Hagrid berättar låter för bra för att vara sant, väljer Harry att lita på honom, även om en röst i bakhuvudet säger att det inte är sant. Det kan tyda på att han vill att det ska vara sant men är rädd att det inte ska vara det.

Vid ett tillfälle går Hagrid och Harry igenom en pub där alla verkar känna till Harry, och han blir ställd av detta: ”Harry visste inte vad han skulle säga. Alla tittade på honom” (HP, s.93). Harry får ta in mycket ny information, och han har svårt att greppa allt. Dels är han berömd i trollkarlsvärlden, dels får reda på att saker han trodde bara var ett påhitt verkligen existerade. ”Vampyrer? Häxor? Det gick runt i huvudet på Harry” (HP, s.95). Harry har också svårt att greppa att magi existerar, och han blir lätt förvånad när sådan utförs framför honom. När Hagrid öppnar porten till Diagongränden genom att slå tre gånger på en sten, verkar det som Harry fortfarande inte kan tro på att det verkligen händer honom. Han vill ta in så mycket information som möjligt: ”Harry önskade att han haft fyra par ögon till” (HP, s.95). Hagrid möjliggör Harrys utveckling, genom att kunna köpa en trollstav till honom, vilket symboliskt kan ses som en nyckel till hans nya liv: ”En trollstav ... det var vad Harry verkligen hade sett fram emot” (HP, s.107). Trollstaven är det som till slut gör den magiska världen verklig för Harry.

Den tredje händelsen är första gången Harry träffar den otrevliga pojken Malfoy, vilket sker när han ska handla sin skoluniform i en affär i Diagongränden. De börjar prata om Hogwarts bland annat, och många nya ord dyker upp för Harry. Nu prövas Harrys nya identitet, och han känner sig återigen osäker och förvirrad. Det verkar vara mycket som han inte vet något om, och ord som *quidditch* och *elevhem* gjorde att Harry

”[...] kände sig dummare för varje ögonblick” (HP, s.102). Harry mår inte bra av att inte känna sig hemma i trollkarlsvärlden och hans identitetsförvirring fortsätter.

Det blir en tvär vändning i Harrys tankar nu när han vill prova sin nya identitet som en ovanlig pojke med magiska krafter. Från att alltid ha försökt springa iväg från Dudley vill han nu försöka förhäxa kusinen, och han läser trolldomböcker för att ta reda på hur. Hagrid får mer eller mindre dra Harry ifrån böckerna. Harry har varit med om en helomvändning i sitt liv och det förändrar hur han tänker och agerar.

4.3 Moratorium

Ett identitetsmoratorium är en fas i unga människors identitetsutveckling när de prövar olika alternativ att definiera sig själva, vem de är och vill vara, vilket kan leda till en personlig kris som kan ge upphov till förtvivlan och ångest. Ofta är det människor i den nära omgivningen som medvetet eller omedvetet påverkar denna utveckling. Det finns flera personer i Harrys Potters omgivning som påverkar hans identitetsutveckling. En del har goda avsikter, och i det här fallet är det Harrys närmsta vänner Ron och Hermione. Det finns även andra personer som påverkar hans val, men de har onda avsikter. Här har jag också gjort en avgränsning och fokuserar på karaktärerna Draco Malfoy, läraren Quirrell och ondskan personifierad, Lord Voldemort. Alla dessa personer påverkar på olika vis Harrys identitetsutveckling i moratoriefasen.

4.3.1 Goda vänner och många val

Harrys första möte med sin vän Ron sker på tåget som går till Hogwarts. Mötet med Ron färgas av en osäkerhet i Harrys identitet, och innebär en tydlig start på Harrys inträde i fasen moratorium. Vad han ska berätta och inte berätta när han fortfarande är osäker på sig själv? I början av deras samtal svarar Harry bara med nickningar eller skakningar på huvudet, men ju längre samtalet fortgår, desto längre svar ger han till Ron. Ett exempel på det är följande citat när Ron vill veta mer om Harrys möte med Voldemort:

- Så det var där som Du-Vet-Vem ...?
- Ja, sade Harry, men jag kommer inte ihåg det.
- Ingenting? sade Ron ivrigt.
- Joo ... jag kommer ihåg en massa grönt ljus, men ingenting annat. (HP, s.127).

Harry väljer att öppna upp sig för en främling, vilket öppnar upp en dörr till vänskap och personlig utveckling.

Harry märker snabbt att Ron skäms över att hans familj är fattig. Då väljer Harry att dela med sig om att även han inte hade haft några pengar förrän ett par veckor sen: ”När allt kom omkring hade han aldrig haft några pengar i hela sitt liv förrän en månad sedan, och det berättade han för Ron” (HP, s.128). Det är val som dessa som bygger upp en relation, och genom att dela med sig av erfarenheter och visa förståelse för varandra fördjupas vänskapen. Harry väljer också att berätta om sin största oro för Ron när han säger: ”Jag slår vad om att jag är sämst i klassen” (HP, s.127). Denna gång är det Ron som stöttar Harry och berättar att det är flera som är mugglarfödda (det vill säga inte har föräldrar som är trollkarlar), och han berättar att de blir ibland några av de bästa i klassen. Detta ger Harry hopp och han kan stärka sin uppfattning om sig själv ytterligare.

När alla förstaårselever som Harry och Ron anländer till Hogwarts ska de placeras i fyra olika elevhem. Elevhemmen representerar olika personligheter och förmågor: Gryffindor – mod, djärvhet, kraft och tapperhet, Hufflepuff – sanningsenliga, trogna, lojala och rättvisa, Ravenclaw – lärda och kvicktänkta och slutligen Slytherin – sluga, men kan göra allt för att nå sina mål. I Slytherin hamnar bland annat Malfoy, medan Ron och Hermione som kommer att bli Harrys bästa vänner hamnar i Gryffindor. Vilket elevhem som ungdomarna placeras i bestäms av en magisk hatt som kan prata, och när det är Harrys tur att bli placerad överväger hatten att placera Harry i Slytherin:

Harry grep hårt om kanterna på pallen och tänkte: Inte Slytherin, inte Slytherin. ”Jaså, inte Slytherin?” sade den tunna rösten. ”Är du säker på det? Du skulle kunna bli stor, ska du veta, allt som krävs finns här i ditt huvud, och Slytherin skulle hjälpa dig på vägen till storhet, det är det ingen tvekan om – nej? Nåja, om du är säker på det ... är det bäst att det blir GRYFFINDOR!” (HP, s.154).

Här väljer Harry att inte ansluta sig till den mörka sidan, för att inte bli en ond trollkarl. Detta är ett stort beslut som förändrar en stor del av hans liv, men är samtidigt ett tydligt exempel på hur hans identitet utvecklas och blir allt stabilare.

Första gången Harry och Ron lär känna Hermione är vid ett tillfälle när de har blivit lurade av Malfoy. Harry och Ron bestämmer sig för att möta Malfoy i ett rum på natten för att slåss, men Malfoy har dock skvallrat för vaktmästaren vilket gör att de hamnar i en knipa. Då väljer Harry att ta på sig en ledarroll, eftersom de andra inte kan greppa situationen: "Den här vägen", formade Harry ljudlöst med läpparna åt de andra och lamslagna av skräck började de smyga genom en lång pelargång fylld med rustningar" (HP, s.198). Att Harry tar på sig en ledarroll tyder på att han börjar forma en identitet som kännetecknas av viss säkerhet, även om han fortfarande brottas med att definiera sig själv.

Ron har vid ett tillfälle gjort Hermione ledsen, och hon sitter och gråter på toaletten. Problemet är att ett troll har tagit sig in i slottet och alla elever måste tillbaka till sina sovsalar. Detta vet inte Hermione om, och då väljer Harry att ta med sig Ron för att rädda henne, vilket förändrar allt för dessa tre barn eftersom de blir bästa vänner: "Det finns vissa upplevelser som man inte kan dela utan att till sist börja gilla varandra, och klubba ner ett fyra meter högt bergtroll är en av dem"(HP, s.223). Om inte Harry hade valt att rädda Hermione hade de inte funnit varandra som vänner. Han valde att hjälpa, fast han hade inte behövde göra det och det är ett tydligt exempel på identitetsutveckling i fasen moratorium.

Harrys vacklande identitet gör att han inte alltid fattar rätt beslut, och ibland lyssnar Harry inte på sina vänner även om de har rätt. Ett exempel på det är när Harry hittar en spegel som gör att man kan se sin innersta önskan. I hans fall är det hans familj, att de levde, och han återvänder till spegeln gång på gång för att kunna se dem. Ron märker att Harry inte kan tänka på något annat:

"Jag vet vad du tänker på, Harry, på den där spegeln. Gå inte tillbaka dit ikväll." "Varför inte?"

"Jag vet inte, jag har bara en känsla av nånting otrevligt". (HP, s.261)

Men Harry gör ändå valet att gå tillbaka. Han vill verkligen att hans familj ska finnas vid liv, så att inte gå dit kan vara värre än att åka fast för att smyga runt på slottet efter läggdags. Harry känner rotlöshet och ångest i sin roll som föräldralös, vilket också är ett tecken att han är i stadiet moratorium i sin identitetsutveckling.

Harry stöter på en man vid namn Quirrell, som är lärare på skolan. Han pratar med någon, och så han kommer till slut gråtande ut ur klassrummet. Quirrell har en särskild uppgift att beskydda de vises sten, och Harry och hans vänner misstänker att någon är ute efter stenen och att Quirrell har berättat hur man kan komma åt den. Vännerna lyssnar på Harry när han väljer att de inte ska göra något alls åt saken: "Men vi har inga bevis!" sade Harry. Quirrell är för rädd [...] Och glöm inte att vi egentligen inte borde känna till stenen och Fluffy. Det blir en massvis att förklara" (HP, s.306–307). Harry visar viss oro och förtvivlan över att inte kunna reda upp situationen, vilket kan kopplas till att han är i fasen moratorium i identitetsutvecklingen.

4.3.2 Onda bekantskaper och nya val

Det andra mötet Harry har med Draco Malfoy visar att Harrys identitet utvecklas allt mer, och att han går in i fasen moratorium ytterligare när Malfoy har varit otrevlig mot Harrys nyfunna vän Ron genom att hånfullt säga:

"Du kommer snart att upptäcka att vissa trollkarlsfamiljer är bättre än andra, Potter. Du måste se till att du inte skaffar dig vänner av fel sort. Jag kan hjälpa dig med det." Han höll fram handen för att skaka Harrys, men Harry tog den inte. "Tack, men jag tror att jag alldeles själv kan se vilka som är av fel sort", sade han kyligt. (HP, s.138)

Här tar Harry avstånd från det onda och väljer det goda, vilket tyder på att han efter att ha ifrågasatt sin identitet nu börjar känna sig något mer säker.

Harry tycker att Draco Malfoy är väldigt otrevlig och han ogillar honom instinktivt. När Malfoy tar en sak från en av Harrys vänner är han och Ron redo att slåss: "Harry och Ron for upp från sina stolar. De hoppades till hälften på en anledning att slåss med Malfoy" (HP, s.183). Detta är ett aktivt val som Harry gör, och i hans tidigare liv har han aldrig kunnat stå upp mot någon. Nu har han en vänkrets som han gärna försvarar och han känner sig säker på att få hjälp. Han vågar mer, och han väljer att hjälpa. Harry behöver därför någon som Malfoy som står emot honom för att utvecklas ytterligare genom att hans identitet ifrågasätts och utmanas.

Voldemort är en annan person som påverkar Harrys identitet genom att skapa ångest och oro. Han är skurken i boken från allra första början, och det var han som mördade Harrys föräldrar. Första mötet Harry har med Voldemort förutom i

spjålsången, är i den förbjudna skogen där han möter Voldemort själv, men blir sedan räddad av en kentaur. Harry börjar dock känna en förtvivlan och oro inför sina vänner efter mötet med Voldemort. Harry tycker att de inte visar samma oro för de vises sten som han: "Kanske var det för att Ron och Hermione inte hade sett det som Harry hade sett i skogen, eller för att de inte hade ärr som brände i pannan, men de verkade inte lika bekymrade för stenen som Harry" (HP, s.326). Harry bestämmer sig för att gå efter stenen innan Voldemort hinner komma åt den: "Om jag åker fast innan jag kan ta mig till stenen, ja, då måste jag fara tillbaka till Dursleys och vänta på att Voldemort ska hitta mig där, det innebär att jag aldrig går över till Den Mörka Sidan!" (HP, s.334). Harry fortsätter att välja den ljusa sidan framför den mörka, och dessa val och den ångest han har över den egna otillräckligheten är tecken på fasen moratorium.

I slutet av boken får Harry träffa Voldemort ännu en gång, men denna gång så sitter Voldemort fast i läraren Quirrells kropp. Quirrell kan inte finna De Vises Sten genom att titta i spegeln som visar betraktarens högsta önskan. Då bestämmer sig Harry för att försöka: "Det som jag önskar mer än allting annat just nu, tänkte han, det är att hitta Stenen innan Quirrell gör det. Så om jag tittar i spegeln, borde jag se mig själv när jag hittar den – vilket betyder att jag kommer att se var den är gömd!" (HP, s.358). Ännu en gång väljer Harry den goda sidan, och han bryr sig mer om stenen än om sitt eget liv. Harry bestämmer sig för att vara god även när han är förtvivlad och är i fara, vilket innebär att han försöker välja vem han vill vara och vad kan vara, vilket är vad man gör i moratoriefasen. Han formar sig själv och sin identitet genom sina val.

Harry gör konsekvent valet att vara god och finner ett sätt att överleva utan att välja den onda sidan. Trots svåra val så följer han sin övertygelse och skapar på så vis sin identitet. Han väljer att kämpa mot ondskan och lyssnar på sin inre röst även om det ibland skapar oro och förtvivlan, vilket är tecken på att Harry är i stadiet som kallas för moratorium i identitetsutvecklingen.

6 Diskussion

I analysen har jag sammanfattningsvis hittat tydliga spår av tre av de fyra utvecklingsfaserna som Marcia (1966) menar är en vanlig utvecklingsgång i

ungdomstiden. Den första fasen, den förutfattade identiteten, visar sig i den passivitet som Harrys visar i början av boken. Den andra fasen som kallas identitetsförvirring påträffas bara några kapitel in i boken. Här kan man se tydliga tecken på att Harry upplever identitetsförvirring, då han utsätts för nya saker och människor som inte stämmer med Harrys tidigare erfarenheter. Dessa två faser visar sig mer tydligt än den tredje. I boken ser man en förändring där Harry blir mer aktiv och gör val, vilket utmärker den tredje fasen, moratorium. Däremot kan jag inte hitta belägg för att Harry inträder i den fjärde fasen, vilket beror på att Harry är för ung i boken för att nå den enablerad identitet.

Förutfattad identitet är den fas som visar sig tydligast i boken, för Rowling målar upp en tydlig kontrast mellan Harrys liv hos familjen Dursley och livet på Hogwarts. I första fasen visar Harry en passivitet som yttrar sig i att han inte ifrågasätter eller försöker ändra på något, men det är något som sedan förändras. En orsak till denna förändring är bland annat det förhållande Harry har till personer runt omkring honom, något som också Eccleshare (2002:20) tar upp. Fosterfamiljen Dursley har haft en stor inverkan på den passivitet som finns hos Harry i början av boken, eftersom de förtrycker honom och skapar detta passiva beteende som utmärker den förutfattade identiteten. Detta förändras när Harry hamnar i nästa fas, då han påverkas av andra, exempelvis halvbjätten Hagrid. Människor runt omkring oss påverkar vårt beteende och hur vi lär sig nya saker (Säljö 2014:13), vilket Harry Potters utveckling också visar prov på.

Den andra fasen, identitetsförvirring, är också en av de fyra faserna som visar sig tydligt i boken. Hallet (2005) tar upp att det är genom möten med vuxna och nya utmaningar som individens identitet utmanas och därför utvecklas. Harry träffar nyckelpersonen Hagrid som får ett stort inflytande på hans identitetsutveckling i speciellt denna fas. Harry får många nya kunskaper och utmaningar från Hagrid och får en utväg att komma ifrån familjen Dursley. Enligt Törnqvist (2002:19) och Eccleshare (2002:22) kan individer utvecklas när de kommer till nya ställen där de blir behandlade på ett nytt och bättre sätt. Däremot är det andra personer, såsom Draco Malfoy som behandlar Harry på ett otrevligt sätt, som också bidrar till att Harry utvecklas. Om man ser på mötet som sker mellan Harry, Hagrid och Draco ur ett sociokulturellt perspektiv

ser man att båda har ett avgörande påverkan på Harrys identitet. Säljö (2004) menar att människor lär sig beteenden och andra handlingsmönster genom andra i sin omgivning. Genom dessa två möten får Harry lära sig de första sakerna om den nya världen, fast på två olika sätt. Hagrid och Draco är helt olika personer, men de är båda centrala för Harrys utveckling.

Moratorium är den tredje och sista fasen som Harry kan sägas tangera i den första delen av romansviten, eftersom Harry är för ung för att ha en etablerad identitet och veta vad han vill göra och vem han är. Däremot har han börjat att utveckla den tredje fasen, moratorium. Han gör olika val, vilket är avgörande för honom och hans identitetsutveckling. Han gör val mellan det onda och det goda, val av vänner och fiender, att vara trofast eller inte etc. Harrys identitet utvecklas kontinuerligt i samspelet med andra och hans två närmaste vänner, Hermione och Ron, är nyckelfigurer i den processen. Eccleshare (2002) nämner att just dessa två vänner har ett stort inflytande på Harry eftersom han tidigare inte har haft några vänner alls. Det medför att Harry vågar ta för sig lite mer och utvecklas tillsammans med sina vänner, eftersom de också är i en identitetsutvecklingsfas. Det är som Hallet (2005) beskriver att de alla tre är på en resa för att hitta sina identiteter, och de hjälper varandra att utvecklas genom val, beslut och utmaningar. Harry som inte haft några vänner tidigare kan vara rädd att förlora dem, vilket Törnqvist (2002) kan antyda då hon skriver att Harry tänker på sina vänners välmående före sitt eget.

Men Harrys identitet påverkas inte endast av det goda (hans vänner) utan också av det onda. Han utsätts för val där han måste välja mellan dessa. Lundgren, Säljö och Liberg (2010) menar att man utvecklas tillsammans med personer i sin omgivning; det kan vara lärare, vänner eller en annan avgörande person. Vännerna har skapat ett band som är så starkt att när Harry får ett erbjudande att få tillbaka sin familj, väljer han ändå sina vänner för att han vet att det andra valet skulle skada så många andra.

Alla barn är olika och har olika förutsättningar för skolarbete och det sociala samspelet med kamrater. Genom att undersöka Harrys Potters identitetsutveckling kan lärare hitta en väg att arbeta med identitet med eleverna. Hallet (2005:159) menar att barn som läser böckerna följer med i Harrys utveckling och får möjlighet att utvecklas tillsammans med Harry. I mellanstadiet händer det mycket med barn, både på utsidan

och insidan. Det är också i den åldern som Harry befinner sig i, vilket gör att eleverna kan relatera till karaktären. Att utgå från Harry Potter och sedan arbeta med identitetsfrågor kan få elever att våga öppna sig mer. Det kan också vara så att eleverna bara vill bekräfta att de själva kan ha en stor påverkan på sin identitet, trots hemförhållanden eller liknande. Hallet (2005:168) framhäver att läsarna också, precis som Ron och Harry, försöker hitta sin egen identitet för att komma underfund med vilka de är och inte vad alla redan vet om dem.

Harry Potter har mer att erbjuda än att bara vara en spännande berättelse i en magisk värld. Elever skulle kunna relatera till händelser i boken som till exempel att möta nya människor som i sin tur kan bli vänner eller ovänner. De skulle också kunna lära sig att våga vara sig själva och få utveckla en större acceptans för sådant som inte tillhör normen. Att prata om exempelvis rasism, religion, sexualitet, hemförhållanden och så vidare och koppla det till Harry Potter är ett sätt att hjälpa elever att acceptera sin egen och andras identiteter. Vikman (2008) tar upp att barn ser hur Harry utvecklas och med hjälp av sina vänner får hans utveckling olika möjligheter. Detta kan hjälpa eleverna i den verkliga världen. Litteratur kan vara en väg att nå elever som håller på att genomgå en förändring, och Harry Potter kan vara en inkörsport för eleverna också i mugglarvärlden att öppnas och utvecklas.

5.1 Vidare forskning

Ett mer specifikt område för vidare forskning skulle kunna vara att man försöker hitta den sista fasen (etablerad identitet) i en senare del av romansviten. Ett annat alternativ till fortsatt forskning skulle kunna vara att utföra en adaptationsanalys på boken i förhållande till filmatiseringen av Harry Potter. En studie skulle kunna se om även filmen skulle kunna användas som ett stöd i elevernas identitetsutveckling.

Referenser

- Abanes, Richard (2001). *Harry Potter and the Bible: the menace behind the magic*. 1. ed. Camp Hill, Pa.: Christian Publications.
- Brookman, Helen & Horn, Julia (2016). Closeness and Distance: Using Close Reading as a Method of Educational Enquiry in English Studies. *Arts and Humanities in Higher Education: An International Journal of Theory, Research and Practice*, 15(2), pp.248–265.
- Eccleshare, Julia (2002). *A guide to the Harry Potter novels*. London: Continuum.
- Erikson, Erik H. (2000). *Den fullbordade livscykeln*. Stockholm: Natur och Kultur.
- Hallett, Cynthia Whitney (red.) (2005). *Scholarly studies in Harry Potter: applying academic methods to a popular text*. Lewiston, N.Y.: Edwin Mellen Press.
- Lundgren, Ulf P., Säljö, Roger & Liberg, Caroline (red.) (2010). *Lärande, skola, bildning: [grundbok för lärare]*. 1. utg. Stockholm: Natur & kultur.
- Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011*. (2011). Stockholm: Skolverket. Tillgänglig på Internet: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=2575>
- Marcia, J.E. & Katz, Daniel (1966). Development and validation of ego-identity status. *Journal of Personality and Social Psychology*, 3(5), pp.551–558.
- Rowling, J. K. (1999). *Harry Potter och de vises sten*. Stockholm: Tiden.
- Strandberg, Leif (2006). *Vygotskij i praktiken: bland plugghästar och fusklappar*. Stockholm: Norstedts akademiska förlag.
- Säljö, Roger (2014). *Lärande i praktiken: ett sociokulturellt perspektiv*. 3. uppl. Lund: Studentlitteratur.
- Törnqvist, Evastina (2002). *Den lille trollkarlen: en bok om J.K. Rowling och Harry Potter*. Viken: Replik.
- Vikman, Kirsti (2008), ”*Filmhandledning: Harry Potter och de vises sten*”, <http://www.sfi.se/sv/filmiskolan/filmhandledning/> (Hämtad 2015-05-04).